

ABD
YEMEN'i
İSRAİL
GAZZE'Yİ
BOMBALİYOR

KATİLLER!

**IRKÇIYA, SAĞCIYA,
GÖÇMEN DÜŞMANINA,
MÜTEAHHİTE OY YOK!
OYLARIMIZ HALKLARIN
KARDEŞLİĞİNDEN
YANA OLANLARA!**

sayfa 2

**KEMER SIKMA DAYATMASINI
MÜCADELEYLE PÜSKÜRTELİM**

sayfa 3

ÖLÜMLERİN DURMASI İÇİN

Irak'tan sürekli ölüm haberleri geliyor. Her gelen ölüm haberini "mantıklı" bir açıdan kavraması için topluma yoğun bir milliyetçilik şıngıralanıyor. Her asker cenazesine cenazeleri normalleş-tiren analizler eşlik ediyor. Soğukkanlı yorumcular ekranlarda "önleyici savaş doktrinini" anlatarak bunun, sınırların içinde büyük terör saldırılarının olmaması için ödenen bir bedel olduğuna hepimizi ikna etmeye çalışıyorlar.

Bu strateji kimin çıkarına?

Durumun asker emeklilerinin anlattığı bu kurguyla hiçbir alakası yok. Asker ölümleri, Türkiye'nin sınırlarının dışında gerçekleşiyor. Türkiye'nin sınır ötesi harekâtlarının ise önleyici savaş doktriniyle hiç ilgisi yok. Bölgesel güç oyunlarıyla bir bağlantısı var. Son 20 yıldır ABD'nin gerileyen hegemonyası gezegenin askeri hiyerarşisinde büyük çatlaklara yol açtı. Bu çatlaklar bölgesel güç olmak isteyen ülkeler için atak yapacak fırsat kapıları olarak görüldü. Türkiye, İsrail, Suudi Arabistan, Mısır, Hindistan, Pakistan gibi ülkelerin egemen sınıfları bölgede kontrol edecekleri alanları genişletmek için agresif politikalar izlemeye başladı.

Türkiye'de bu politikanın adı şimdilerde çok sözü edilmese de Mavi Vatan tezi oldu. Özetle, iç güvenlik karada ya da denizde dış güvenliğin sağlanmasından geçer diyen bir politika bu. Bu politikanın özünü, başka ülkelerin alanlarında ve sınırların ötesinde askeri varlığın tahkim edilmesi oluşturur. 1990'lı yıllarda hemen hiçbir bölgesel gücün cüret edemeyeceği bu türden adımlar, ABD'nin küresel hegemonyasının gerilemesi ve bu emperyalist gücün ilgisinin esas olarak Çin'e odaklanmış olması nedeniyle uygulanabilir, en azından cüret edilebilir politikalar haline geldi.

Elbette hegemonyası gerilese de henüz dünyanın "patronu" olma özelliğini kaybetmemiş olan ABD'yle politik gerilimin bir sınırı var.

Bir ihtimal daha var

Bu politika bir zorunluluktan kaynaklanmıyor. Ölümünün nedeni, beka tehlikesini bertaraf etmek için alınan tedbirler değil. Gerçekte, tarif edildiği türden bir beka meselesiyle karşı karşıya değil Türkiye. Türkiye'nin karşı karşıya olduğu, bölünmüş de olsa beka kaygısı anlatısı etrafında birleşebilen egemen sınıfın çıkarları doğrultusunda bölgesel güç olmak isteyen siyasi karar alıcıların askeri yöntemleri tercih etmesi.

Oysa daha 10 yıl bile olmadı. Başka bir yöntem olarak, ölümlerin olmadığı, cumhuriyet tarihinde diyalogun, konuşmanın, tartışmanın çözüm için devreye girdiği en çarpıcı an olan çözüm süreci yaşandı. Hem içeride hem de sınır ötesinde güvenliği sağlamanın en iyi yolunun Kürt sorununda diyalog ve çözüm süreci olduğunu, barışçıl adımların arka arkaya atılmasının toplumdaki gerginlikleri bir süreliğine nasıl azalttığını hatırlıyoruz.

Bu süreçten ödü patlayanlar da oldu elbette. Siyasi yelpazenin çeşitli kanatlarından yükselen sesleri duyduk, hatırlıyoruz. Çözüm sürecinin ezilenlere verdiği umut, devletin kadim geleneği açısından ürkütücü bir gelişme olarak yorumlandı. Önce çözüm sürecinin kendisi beka sorunu olarak kodlandı, ardından beka kaygısı devlet ve siyaset alanında yeni koalisyonların şekillenmesine neden oldu.

Ama bu sürecin hatırasından bile nefret eden milliyetçiler, şu gerçeği unutturamayacaklar: Ölümünün durması için barışçıl bir yol mümkün. Kısa da sürse çözüm sürecinde denendi, görüldü.

Bazı eylemlerde "barışın kaybedeni olmaz" pankartını taşıyoruz. Bu tam olarak gerçeği yansıtmıyor. Barışın bir kaybedeni var! Onlar kaybediyor; ölümlerden, hamasetten beslenenler. Çözüm süreci bu odaklar açısından, bu beslenme mekanizmasını dağıtma riski taşıdığı için çok tehlikeliydi. Kısacası, beka, kendi çıkarlarının toplamıydı. Ezilenlerin, yoksulların, toplumun ezici çoğunluğunun bekası, esas olarak barışçıl olmayan politikalara karşı tüm ezilenlerin birleşik mücadelesinde.

sosyalist işçidiyor ki

YAKLAŞAN YEREL SEÇİMLERDE NE YAPMALI?

Yerel seçimler için partilerin kampanyaları başladı.

31 Mart 2024'te gerçekleşecek belediye seçimleri için adaylar ortaya çıkıyor.

Sermaye partilerine baktığımızda bürokratlar, müteahhitler, iş adamları birbiriyle yarışacak.

Seçim kampanyaları, negatif temelde oluşturuluyor: İdeolojik karşıtlıklar ve kimlikler üzerinden kutuplaştırmalar, sert sözler...

Biz işçiler, emekçiler çıkarlarımızı temsil etmeyen çeşitli egemen sınıf partilerinden birini tercih etmeye zorlanıyoruz.

Siyasi saflaşma

Belediye seçimleri, geçen sene yapılan meclis ve başkanlık seçimlerinde parlamenter muhalefetin yenilgisi, Erdoğan liderliğindeki Cumhur İttifakı'nın (AKP'nin oy kaybetmesine rağmen) kazanması, sonuç olarak Türk tipi başkanlık rejiminin pekişmesi ve tarihin en sağcı meclis bileşimlerinden birinin oluşması üzerine geliyor.

Önceki yerel seçimlerde İstanbul ve Ankara başta olmak üzere birçok büyükşehri AKP'nin elinden alan CHP liderliğindeki muhalefet partilerinin amacı ise buradaki koltuklarının korunması.

Fakat bu da 6'lı masanın parçalanması ve İYİP'in saf değiştirmesi sonucunda zorlaşmış durumda.

Bir diğer ve bambaşka saflaşma ise Kürt şehirlerinde gerçekleşiyor. İki yerel seçim sonrası, halkın büyük çoğunluğunun desteğiyle işbaşına gelen HDP'li belediyelere devlet kayyumla el koymuştu.

Kamuoyu araştırmaları, bu şehirlerde siyasi tablonun çok da değişmediğini ortaya koyuyor.

AKP ve MHP ise daha önce yaptığı gibi yeni adıyla Dem Parti'yi hedef tahtasına koyup başlıca rakibi CHP'yi buradan vurmak istiyor.

Dem Parti'nin İstanbul ve İzmir'de aday çıkarmama ve CHP adayını destekleme eğilimi içinde olduğunu, buna karşılık Ankara'da ülkücü başkan Mansur Yavaş'a karşı kendi adayıyla çıkacağını belirtelim.

Aşırı sağ faktörü

Bu yerel seçimlerin, diğerlerinden farkı aşırı sağın yükselişi ve kompozisyonundaki değişim.

Anketlere göre iki yeni aşırı sağcı güç, Yeniden Refah ve Zafer partileri geçen seneye göre oylarını artırdılar.

MHP'den kopan seküler ülkücülerin partisi İYİP, merkez partisi gibi görünmekten uzaklaşıp klasik ırkçı çizgisine dönmeye başladı.

Türkiye'de faşist hareketin partisi MHP ise yüzde 10'luk gücünü koruyor. Ve AKP'nin ortağı olarak iktidarın aşırı sağcı politikalarını beslemeye, çeşitli devlet kurumlarını etkilemeye devam ediyor.

Bu partilerden hiçbirini küçümsememek gerekir. Belediye başkanlığı kazanıp kazanmayacakları belirsiz olsa da milliyetçiliği, kadın haklarına ve LGBTİ+'lara düşmanlığı ve elbette ırkçılığı, hâkim

siyasi atmosfer olarak dayatmaktalar.

İşçiler için bu seçimlerin anlamı

Sosyalist İşçi, önceki sayısında yerel seçim politikasının özünü duyurmuştu: Fırat'ın doğusunda antidemokratik kayyum siyasetine karşı Dem Parti adaylarını destekleyeceğiz. Çünkü Kürt sorununun siyasi çözümünü istiyoruz ve bunun rafa kaldırılması, Fırat'ın batısında ve dış politikada sağcılığın, otoriterliği besliyor.

Öte yandan ırkçılık ve şoven milliyetçiler yüzünden, bu toplumun bir parçası olan, çoğu bizim gibi işçi olan, fakat eşitlikten nasibini alamamış göçmenlerin hayatı tehdit altında.

İrkçılık, saldırıları beslerken, iktidarın baskılarına ve sınırdışı etme politikalarına zemin hazırlıyor.

Ve saldırılar ana düşman olarak gösterilen Suriyeli göçmenlerle sınırlı kalmıyor. Kürtler, Aleviler, Ermeniler, Yahudiler, kadınlar ve LGBTİ+'lar ırkçı şiddet dalgasının hedefi haline getirilmiş durumda.

Bu yüzden 31 Mart günü sandıktaki tercihimizi belirleyecek olan, ırkçılık ve milliyetçilik karşıtı adayları desteklemektir.

Aynı zamanda Filistin halkının yanında olmaktır. İrkçılara, katil İsrail'i savunanlara, sömürgeci savaş aygıtıyla siyasi ve ekonomik ilişkilerini kesmeyecek oyumuz yok.

Seçimlerden sonrası

Sosyalistler her seçimde olduğu gibi bu yerel seçimlerde de politikalarını ve kampanyalarını sandık kapandıktan sonra oluşacak siyasi koşullara bağlı olarak belirliyor.

Ekonomi yönetimi açık açık 31 Mart sonrasında halkın çoğunluğunun gelir düzeyinin düşeceğini, kemer sıkma denilen sermaye politikalarının tam gaz devreye sokulacağını söylüyor.

Dört yıl içinde yeni bir seçim olmayacak. Bize mücadele etmeyin, sandığı bekleyin diyenlerin sesini duymayacağız.

Kendi kaderimizi belirlemekte kendi başımıza kalacağız. En önemli mesele yüksek enflasyon, adletsiz vergiler karşısında ücretlerimizi yükseltmek olacak.

Bu yüzden sandıktan önce ve sonra sermaye partileri ve çeşitli milliyetçi seçeneklerin dışında özgürlükçü antikapitalist seçeneklerin ortaya çıkması önemlidir.

Seçim kampanyamız boyunca ezilen halkların ve sosyal grupların haklarını savunacak, birleşik bir işçi hareketinin gerekliliğini dile getirecek ve sol alternatifin güçlenmesine yardımcı olmaya çalışacağız.

DOĞUM YARDIMI 8 YILDIR ARTIRILMADI; 11 KAT ERİDİ

DEM Parti Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu sordu, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş doğruladı: 300 TL'lik doğum yardımı 8 yıldır hiç artırılmadı.

Gergerlioğlu'nun TBMM'ye sunduğu yazılı soru önergesi, doğum yardımı tutarının halen 300 TL olduğu iddiasının doğru olup olmadığını, doğrusu neden artırılmadığı sorusunu içeriyordu.

Bakan Göktaş şu yanıtı verdi: "15 Mayıs 2015 tarihi ve sonrasında doğum yapan Türk vatandaşlarına birinci çocuk için 300 TL, ikinci çocuk için 400 TL, üçüncü ve sonraki çocuklar için 600 TL doğum yardımı yapılmaktadır"

Gergerlioğlu şu sözlerle verilen yanıtı değerlendirdi: "Hem çocuk yapın diyorsunuz hem de 300 TL gibi komik bir ücret veriyorsunuz."

- ▶ Doğum yardımı yılda bir kez veriliyor.
- ▶ En düşük bebek bezi paketinin fiyatı 300 TL'ye yakın.
- ▶ En ucuz bebek mamasının kutusu 300 liradan fazla.
- ▶ Bebeğin düzenli sağlık kontrolleri için harcanması gereken yol parasını da buna eklersek masraflar daha da artar.
- ▶ Üstelik 300 liralık yardımı almak da kolay değil. Ebeveynler bir sürü bürokratik işlem yapmak zorunda. Bunun için de ayrıca ulaşım masrafları oluyor.
- ▶ Bebek bezi gibi hijyen malzemelerinde KDV oranı Temmuz 2023'te yüzde 8'den yüzde 10'a çıkarıldı. Şans oyunları yani yasal kumardaki vergi oranı ise yüzde 50 indirildi.

Bir işçi ailesi için 3 hatta 4 çocuk yapsa dahi çocuklarının hijyen, beslenme ve bakımını sağlama-sı çok ama çok zor.

Bakan Göktaş, çocuk yardımını artırmadıkları gerçeğinin üstünü örtmek için çeşitli sosyal yardımlarla yoksulluğu önleyici gelir transferi yaptıklarını dile getirdi.

Oysa sosyal yardımların düzeyi de çocuk yardımı kadar düşük.

KEMER SIKMA DAYATMASINI MÜCADELEYLE PÜSKÜRTELİM

Sermaye yanlısı iktisatçılar ve patronlar tarafından alkışlarla karşılanan ekonomi yönetimi, onların isteklerini fazlasıyla yerine getirmeye hazırlanıyor.

Türkiye kapitalizminin buhranını çözecek bir sihirbaz olarak gösterilen Bakan Mehmet Şimşek açık açık yerel seçimler sonrası, iç tüketimin azalacağını söylüyor.

Şimşek, kemer sıkma denilen ve özünde kamu kaynaklarının sosyal harcamalar kısmının budanması olan, düşük ücretler ve yüksek vergilerle birlikte yürütülecek ekonomi politikasını şatafatlı gibi gözüken şu yaklaşımla süslüyor: Kamu yöneticileri [lüks] araçlarını satsın, yerli milli otomobil TOGG alsın!', 'Tasarrufa gidiyoruz.'

Oysa tasarrufu ilk başta kamuda çalışan

milyonlarca emekçinin maaşlarından yapacaklar.

Yüksek yönetici maaşları düşürülmeyecek. Birden fazla kurumdan maaş alanlara dokunulmayacak.

Başkanlık rejiminin başlıca kurumlarında-

ki büyük harcamalar da kısıtlanmayacak.

Tasarruf, eğitimden, sağlıktan, sosyal yardımlardan yapılacak.

Bu bir kader değildir. İşçiler birleşip, bu durumu tersine çevirebilir.

EMEKLİYE REVA GÖRÜLEN YOKSULLUK

Yıllarca çalıştılar. Her ay sigorta primlerini, vergilerini verdiler. Emekli olduktan sonra rahat bir hayatı fazlasıyla hak ettiler. Erdoğan yönetimi ise hiçbir şey vermeyecek miktarda bir maaşı onlara reva görüyor.

Türkiye'de işçi emekli sayısı 15 milyondan fazla. Bu insanlar çalışma hayatları bittikten sonra bir kenara itilip, dışlanıp, kötü koşullarda yaşam kavgası vermeye zorlanıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 2023 boyunca birden fazla kez emekli maaşlarını düzeltereğini söylemişti. Yıl ortasında 7 bin 500 gibi komik bir rakamın dayatılması sonrası Ocak'ta gereken iyileştirmeyi yapacağını söylemişti.

Ocak geldi ve en düşük emekli maaşı 10 bin liraya çıkarıldı. Sosyal medyada birçok AKP'li bile bu rakama isyan etti.

Yıllardır mücadele eden emekli sendikalarının ve derneklerinin temel talebi, en düşük emekli aylığının asgari ücret seviyesine çekilmesi, diğer aylıkların da aynı oranda yükseltilmesi.

Fakat sermayeye açılan bütçe kaynakları (ki büyük kısmı emeklilerin de dâhil olduğu emekçi sınıflardan alınan vergilerdir), anayasal olarak emeklilik hakkını kazanmış insanlara kullanılmıyor.

Alay edercesine açlık sınırının epey altında maaşlar reva görülüyor. Yılda iki kez verilen ikramiyeler (sonuncusu 5 bindi) adeta harçlık gibi.

Emeklilik hakkını kazanmak için 60 yaşını doldurmak gerekirken, bunu doldursanız bile sizi hak ettiğiniz insanca bir emekli maaşı beklemiyor.

Bugünün işçileri, yarının emeklileridir. Hep birlikte bu adaletsizliğe son vermek için mücadele etmeliyiz.

Emekliler isyan ediyor

ASGARI ÜCRET ZAMMI ALINMADAN ERİDİ

Asgari ücret 2024 yılı için net 17 bin 2 TL olmuştu, fakat Ocak ayı başlar başlamaz gelişen zam dalgası ile yapılan artış yok oldu.

Bu yeni bir durum değil. Her asgari ücret artışı sonrası aynı şey oluyor.

Bu daha önce patronlar tarafından kurdaki artış sebebiyle girdi maliyetlerindeki çoğalmaya bağlıydı. Fakat yakın dönem ve bugüne bakıldığında bu iddia geçersizdir.

Ürünlerin, çoğu üretildikleri maliyete rağmen elde edildiklerinden sonra defalarca fiyatlandırılıyor.

Bunu görmek için kâhin olmaya gerek yok. Zar zor ayakta kalan küçük esnaflara ya da ucuz market zincirlerinde çalışan işçilere sorulduğunda bu basit gerçeği tüm örnekleriyle anlatıyorlar.

Bu yüzden enflasyon bir canavar değil, kapitalistlerin servete el koyma yöntemlerinden biridir.

Asgari ücretliler için daha da kötü olan şey, milyonlarca işçinin feryadı ve tüketimin düşmesi karşısında bulunan Temmuz'da ara zam uygulamasının bu yıldan itibaren kaldırılacağına dile getirilmesi.

Defalarca yazdığımız gerçekleri bir kez daha söylemeliyiz:

- ▶ En düşük ücret olması gereken asgari ücret, Türkiye'de ortalama ücret olarak dayatılmaktadır.
- ▶ Çok sayıda işçi asgari ücretin altında, çok daha fazlası da asgari ücretin biraz üzerinde çalıştırılıyor.
- ▶ Yani asgari ücretlinin sorunu, tüm ücretli emekçilerin meselesidir.

İktidarın bu kadar rahat ve cüretkâr davranmasının sebebi, asgari ücretli işçilerin talepleri için sendikaların herhangi bir mücadeleye girişmemeleri. Bu sefer de her zaman olduğu gibi nutuklar attılar. Fakat hiçbir eylemliliğe, herhangi bir zorlayıcılığa girmediler.

Sosyalist işçiler, işyerlerinde örgütlenmeyi farklı işyerleriyle birlikte hareket etmeyi, çeşitli işkollarında ücretlerimizi yükseltmeye girişmeyi öneriyor.

ABD VE İNGİLTERE'NİN HUSİLERE YÖNELİK SALDIRILARI BAŞARISIZ OLMAYA MAHKÛM

ABD ve İngiltere'nin saldırısı Yemen'in başkenti Sana'a'da protesto edildi - Ocak 2024

ALEX CALLINICOS

Joseph Conrad, Afrika'daki Avrupa sömürgeciliği hakkındaki ünlü romanı Heart of Darkness'ta (Karanlığın Yüreği, 1899) bir Fransız savaş gemisinin “bir kıtaya ateş ettiğini” anlatır: “Altı inçlik toplardan biri ‘güm’ diye patlıyor, küçük bir alev parlayıp sönüyor, beyaz bir duman belirip hemen yok oluyor, küçücük gülden cılız bir ıslık sesi geliyor ve hiçbir şey olmuyordu. Olamazdı da zaten.”

Hiçbir şey bana bu görüntüyü ABD ve İngiltere'nin Yemen'e yönelik acımasız ve nafile hava saldırıları kadar hatırlatmamıştır. Joe Biden ve David Cameron gibilerin bu saldırılar için ileri sürdüğü gerekçeler, Batılı güçlerin kibirini ortaya koyuyor. Ama aslında operasyon acizliğin itirafı.

Ana akım medya, Yemen'in çoğunu kontrol eden Husi hareketini İran'ın “vekilleri” olarak değerlendirip görmezden geliyor. Ama Husilerin Filistin ile dayanışmak için Kızıldeniz'deki gemi taşımacılığını engellemeye yönelik girişiminin derin bölgesel kökleri var. Yemen onlarca yıl Batılı emper-

yalist güçler ile Orta Doğu'daki bölgesel güçler arasındaki mücadelenin savaş alanı oldu. 19. yüzyılda İngiltere, Hindistan imparatorluğunun iletişimini kontrol etmek için Yemen'in güneyinde Aden Kolonisini kurdu. 1960'larda sömürge gücü çökerken İngiltere, Mısır Devlet Başkanı Cemal Abdünnâsır'ın militan Arap milliyetçiliğini Yemen'e yaymasını önlemek için Suudi kraliyet ailesiyle ittifak kurdu.

Solcu gerilla mücadeleleri Körfez'e yayıldı. İngiltere, Aden'i elinde tutmak için şiddetli bir kontrgerilla savaşı başlattı. Sonradan Muhafazakâr Parti milletvekili olan Albay Colin Mitchell, bir Arap öldüren adamlarını Robertson's reçellerinin Golliwog* çıkartmaları ile ödüllendiriyordu. İngiltere, Kasım 1967'de Aden'den çıkmak zorunda kaldı ama Umman Sultanı'nın Dhofar eyaletindeki isyanı bastırmasına yardım etmede daha başarılı oldu.

İslam'ın Şii mezhebinin bir yorumunu benimseyen Husi hareketi, 2011'deki Arap devrimlerinin ateşlediği mücadele dalgasının ürünü. Suudiler, Batı'nın deste-

ğiyle bu hareketi ezmek için yedi yıl boyunca bir seferberlik yürüttü ve yüz binlerce insan bombalar, hastalık ve açlık nedeniyle öldü.

Suudiler konvansiyonel askeri üstünlüklerine rağmen Husileri yenmeyi başaramadı. Artık Orta Doğu'da üretilen enerjinin en büyük ithalatçısı olan Çin, yakın zamanda Suudi Arabistan ile İran arasındaki diplomatik ilişkilerin yeniden başlamasına aracılık etti. Riyad, Yemen'deki ateşkesi Husilerle kalıcı bir çözüme dönüştürmeye çalışıyor.

Bölgesel güç dengesi Batı emperyalizminin aleyhine değişiyor. Bu nedenle Suudiler, ABD-İngiliz hava saldırılarına “gerginliği tımandırmaya” karşı uyarıda bulunarak tepki gösterdi ve Umman da “tavsiyelerine uyulmadığını” söyledi.

Batı'nın askeri harekâtının Yemen'in taşımacılığa yönelik saldırılarını sona erdirmesi son derece düşük bir ihtimal. Washington Post, Orta Doğu Enstitüsü'nde analist olan ve “Husileri, Yemen'de yıllarca süren gerilla savaşıyla ve Suudi Arabistan li-

derliğindeki hava saldırılarıyla mukavemet kazanmış, çevik bir militan grubu olarak tanımlayan” İbrahim Jalal'in sözlerini aktarıyor.

“Büyük ölçekli, kalıcı askeri tesisleri çok az ve bunun yerine roket ve dronlar için mobil fırlatma rampalarının yanı sıra, hedef alınmalarını oldukça karmaşık hale getiren tünel ve mağara ağları kullanıyorlar.” Jalal, cuma günü saldırıların ‘cerrahi titizlikte, büyük ölçüde taktiksel ve sembolik’ olduğunu söyledi. Caydırıcı olduklarından şüpheli.

“Jalal ‘Husilerin kaybedecek çok az, kazanacak çok şeyleri olduğunu’ söylüyor. Gazze'deki savaş, grubun kendisini Filistin meselesinin bölgedeki savunucusu olarak konumlandırmasını, yurt içinde ve yurt dışında halkın desteğini kazanmasını ve dikkatlerin iç hoşnutsuzluklardan uzaklaşmasını sağladı.”

Biden, Husilerin durmaması halinde daha fazla askeri harekât tehdidinde bulundu. Bu ne anlama geliyor? Daha büyük hava saldırıları mı, daha fazla sivilin öldürülmesi mi? 20. yüzyıl tarihinin

ana derslerinden biri, bombaların etkilenen halkları hükümetlerinden uzaklaştırmak yerine onlara doğru ittiği. Sırada ne var? Kara birlikleri göndermek mi? Okyanusun iki tarafında da sağ, hatalı bir şekilde Husilerin iplerini elinde tuttuğunu düşündükleri İran'la savaşmaktan bahsediyor.

Fakat bir tahmine göre ABD'nin İran'ı işgal etmek için 1,8 milyon askere ihtiyacı var. Faal görevdeki ABD silahlı kuvvetleri yalnızca 1.335.000 kişi. İran'ı fethetmek ABD'nin askeri kapasitesinin ötesinde. Irak Savaşı'nda olduğu gibi, Orta Doğu bir kez daha ABD emperyalizmini gücünün sınırlarıyla yüzleştiriyor.

*Golliwog: Karikatürist ve yazar Florence Kate Upton tarafından yaratılan ve 19. yüzyılın sonlarında çocuk kitaplarında yer alarak popülerlik kazanan bir tür bez bebek. Artık siyahi insanların ırkçı bir karikatürü olarak görülen bebek, bir dönem Robertson's reçellerinin maskotu olarak da kullanılmış.

Socialist Worker'dan çeviren:

Irmak Yavral

SEKÜLER MİLLİYETÇİLİKTEN "ALTERNATİF SAĞA": İRKÇILIK VE MİLLİYETÇİLİĞE KARŞI MÜCADELE

Suudi Arabistan'da iptal edilen Süper Kupa finali aşırı sağ rüzgarı körükledi

ONURSAL ADIGÜZEL

Son günlerde adına kimi zaman "seküler milliyetçilik" kimi zaman "Türkçülük" denilen yeni bir sağ dalganın ortaya çıktığına şahit oluyoruz. Sokak röportajlarında ırkçılar rahatça "Araplar, Afganlar, Pakistanlılar... Bunlara insan diyemeyiz, bunlar kesinlikle insan değil" diyebiliyor, İstanbul'daki üç lisede öğrenciler Nazi selamı veriyor, Suudi Arabistan'da iptal edilen maçın ardından Arap düşmanı binlerce yazı ve görsel yaygın bir şekilde paylaşılabilir.

Dünyada aşırı sağ partilerin oylarını artırdığını, bir kısmının iktidara geldiğini görüyoruz. Bu yükselişin ardında merkez sağ ve sol partilerin neoliberal politikalarda ortaklaşarak giderek birbirine benzemesinden kaynaklanan temsil krizi, Avrupa'ya yönelen göç dalgasının bir tehdit olarak gösterilmesi ve İslam düşmanlığının yoğunlaştırılması var. Aşırı sağ partiler tarihsel olarak savundukları Yahudi düşmanlığı ve biyolojik ırkçılık yerine daha popüler olabilecekleri kültürel farklılık argümanını öne çıkardılar. Doğu toplumlarının kültürlerinin Batı toplumlarından farklı -ve daha aşağı- olduğunu, ve onların Batı toplumlarına entegre olmasının imkânsız olduğunu anlattılar.

Bu partilerin yükselişine daha genel bir "alternatif sağ" kültürün yükselişi de eşlik etti. İnternette doğan ve yayılan bu kültür, başlangıçta uluslararası forum sitelerinde karşılarındakini kızdırmak için ırkçı argümanlara başvuran troller tarafından yaratılırken, bu troller giderek o argümanlara ikna oldular ve onları siyasal bir hat olarak savunmaya başladılar. İstikrarsız ve tehlikeli bir dünyada, anlamlandıramadıkları bir değişim sürecindeki binlerce insan bu fikirlere yöneldi; beyazların diğer "ırklardan" üstünlüğü,

Yahudi düşmanlığı, erkeklerin kadınlar tarafından ikinci sınıf hale getirildiği gibi düşünceler giderek yayılmaya başladı.

Türkiye'de yükselen ırkçılık

Türkiye'de 2000'li yılların başı MHP'nin dışındaki Türkçü/İrkçi odakların hem internette hem de dernekler üzerinden sokakta örgütlenmeye çalıştığı bir dönem oldu. Türkçü Toplumcu Budun Derneği, 2005 yılında İzmir'de "Kürt nüfus artışı durdurulsun" imza kampanyası düzenlemiştir. Turancı, Türkçü vb adlarını kullanan çeşitli dernekler nefret söylemi ve tehditlerini sürdürdüler. Ancak bunların söylemlerinin topluma yayılması, 15 Temmuz darbe girişimini izleyen olağanüstü hâl ve otoriterleşme dalgasıyla oldu. Göktürk alfabesiyle yazılan Türk kelimesi, kurt işareti gibi semboller yaygınlaşarak meşrulaştı. Bu sağcı iklim kendisini internette de gösterdi. Erdal Eren'i ve Yılmaz Güney'i hedef alan çeşitli internet fenomenleri, bilgisayar oyunu oynarken ünlenip daha sonra siyasal yorumlarıyla öne çıkan kişiler yüz binlerce takipçili hesaplarından bu türden fikirlerin yaygınlaşmasına büyük katkıda bulundular.

Bu yeni milliyetçilik, çözüm süreci karşıtlığı, AKP karşıtlığının İslamcılık karşıtlığı üzerinden temellenip bunun giderek İslam, Arap ve mülteci düşmanlığına götürülmesi, CHP'nin Kemalizm'den uzaklaşması ve "birileri" tarafından ele geçirilip Kürt hareketine "yaklaştırıldığı" söylemi, bu akımın en temel özelliği olan mülteci düşmanlığı, MHP'yi AKP destekçisi olduğu için ve "eskisi gibi Türkçü olmadığı için" eleştirmek gibi bir dizi argüman üretti. Ayrıca birbiriyle ilgisiz -ve hatta çelişkili- figürleri sahiplendiler; Atatürk, Nihat Atsız, İttihatçılar, Kenan Evren, hatı Esat Oktay Yıldırım.

AKP'nin otoriter politikaları ve şiddeti toplumun her alanında meşrulaştıran söylemi, ona karşı olan muhalefeti de bir ölçüde şekillendirdi. Aynı otoriterlik ve şiddeti AKP ile ilişkilendirdiği her şeye uygulamaya ve Erdoğan'a olan nefretini mültecilerden ve Araplardan çıkarmaya teşne bir insan grubunun bu sağ fikirlere yöneldiğini görüyoruz. Bu ülkedeki yeni sağ ortam, batıdaki "alternatif sağ" ideolojinin Türkiye'ye uyarlanmasından da besleniyor. Örneğin beyazların yerini, "nüfus artış oranı daha yüksek olan" siyahlar veya Asyalıların alacağı argümanı Türkiye'de "sessiz istila" veya Türkiye'nin Araplaşması argümanlarına dönüştürülüyor. Batıda aşırı sağın feminizmden, sosyalizme, anti-militarizmden iklim mücadelesine kadar her türlü ilerici hareketi içine doldurup itibarsızlaştırmak için bir çuval olarak kullandığı "sosyal adalet savuşturucu" gibi terimler Türkiye'de de giderek yaygınlaştırılıyor.

Zafer Partisi'nin körüklediği göçmen düşmanlığı

Türkiye'deki yeni sağ ortamın kristalize olduğu Zafer Partisi, göçe yoğunlaştı ve ülkedeki tüm sorunların suçlusu olarak Suriye iç savaşının ardından ülkeye gelen sığınmacıları ilan etti. Onları "gerekirse zorla" göndereceği söylemi üzerinden örgütlendi. Onların gelişini "sessiz istila" olarak tanımlayarak her bir Suriyeliyi düşmanlaştırdı ve hedef haline getirdi. Her konuyu mültecilerle bağlantılandırdı; kiraların artması konut sahiplerinin spekülasyonlarından, kentsel dönüşüm siyasetinden bağımsızdı, Suriyeliler suçluymdu. Eğitime, sağlığa bütçe ayrılmamasının sonuçlarını yaşayan halka Suriyeliler bir günah keçisi olarak işaret edildi. Dolayısıyla hem AKP hem de içinde yaşadığımız ekonomik düzen temize çekil-

miş, toplumun en güvencesiz kesimi, linç meraklılarının önüne fırlatılmış oldu. Sonuç; Altındağ'daki saldırılar ve İzmir'deki cinayetlerdi.

Bu sağcı siyasetle mücadele etmek, ancak onların yalanlarını ifşa ederken bu fikirleri üreten bataklığı kurutmakla mümkün. Dünyayı Yahudilerin veya masonların yönetmediğini anlatacağsak, emperyalizmi anlatmamız gerekiyor. Suriyeliler yüzünden işsiz kalacağını, maaşının düşeceğini, kirasının artacağını düşünenlere kapitalizmi anlatmamız gerekiyor. Çünkü ırkçılığa karşı liberal değerler üzerinden, yalnızca "ırkçılık kötüdür" diyerek mücadele edilemeyeceği açıkça belli. İrkçılık, sınıflı toplumun bir ürünü; dolayısıyla ırkçılık yalnızca kapitalizmi de teşhir ederek ve hem insanların somut sorunlarına hem de toplumun genel işleyişine bir alternatif önerilerek yenilebilir.

Bir alternatif önermek, ırkçılığı teşhir etmek, bilgilendirmek ve anlatmak yetmez ama. Faşistler, bir yandan saygıdeğer bir görünüm çizmeye çalışır, ulusal sembollerini sahiplenir ve kurumsal yapıya uygun olduklarını göstermeye çalışırken diğer yandan sokakta paramiliter bir güç inşa ederek kendi gibi olmayanlara saldırırlar. LGBTİ+'lar, Kürtler, Araplar, Aleviler, ateistler, sosyalistler, kısaca toplumdaki tüm azınlıklar Türkiye'de faşist ve aşırı sağ hareketin hedefi olmuştur.

Sosyalistlerin de ikili bir strateji izlemesi gerek; bir yandan ırkçılığı teşhir etmeleri, internette üniversitelere, basından gündelik sohbetlere her alanda ırkçı fikirlere meydan okumaları gerekir ama aynı zamanda sokakta faşistlerin karşısına dikilmesi, onların rahatça ırkçı fikirleri yaymasına ve örgütlenmesine geçit vermemeleri de önemlidir.

İSRAİL SOYKIRIMINDAN YARGILANIYOR

ÖZDEŞ ÖZBAY

Güney Afrika Cumhuriyeti, 29 Aralık'ta, 1948 tarihli Birleşmiş Milletler (BM) Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'ni ihlal ettiği gerekçesiyle İsrail aleyhinde soykırım davası açarak ihlallerin acilen durdurulmasına yönelik ihtiyati (geçici) tedbir kararı alınması için Uluslararası Adalet Divanı'na başvurdu.

Güney Afrika, 84 sayfalık iddianamesinde İsrail'i, Soykırım Sözleşmesi'ni üç şekilde ihlal etmekle suçluyor.

İlk olarak, İsrail'in, Gazze'de yürüttüğü operasyonlarda, aynı ulusa, ırka ve dine mensup Gazze halkına karşı soykırım maksadıyla öldürme, ciddi surette bedensel veya zihinsel zarar verme güdüsüyle hareket ettiğini ve Gazzelilerin yaşam şartlarını, fiziksel varlığını ortadan kaldıracak şekilde kasten değiştirdiğini iddia ediyor.

İkinci olarak, İsrail'in soykırımı önlemede başarısız olduğunu ifade ediyor.

Üçüncü olarak da, İsrail'in soykırımı teşvik eden konuşmalar yapan yetkilileri cezalandırmadığını söylüyor.

Dava duruşması, 11 ve 12 Ocak tarihlerinde Hollanda'nın Lahey kentinde görüldü. Mahkeme önünde yüzlerce gösterici Filistin bayrakları ile duruşma saatleri boyunca sloganlar eşliğinde Güney Afrika'ya destek verdi. Batı Şeria'daki Nelson Mandela meydanında da Filistinliler gösteriler düzenledi.

Güney Afrika, duruşma sırasında delil olarak Başbakan Netanyahu dâhil çok sayıda İsraili Bakan, milletvekili, subay, asker ve gazetecinin açıklamalarını, İsrail askerlerinin Gazze'de çektiği kendi videolarını, gazetecilerin çektiği fotoğraf ve videoları kanıt gösterdi.

Ayrıca Uluslararası Adalet Divanı'nın, Arakanlı Müslümanlara karşı uyguladığı soykırımcı politikalar nedeniyle Myanmar yönetimine karşı aldığı ihtiyati tedbir kararını da göstererek Gazze'de bu kararların alındığı koşullardan çok daha ağır gelişmeler yaşanmakta olduğunu anlattı.

Bu tarihi davada İsrail'in savunması ise gösterilen videolarda tüm Gazzelileri hedef alan açıklamaların 7 Ekim saldırısının yarattığı şok ve travmaya dayandırılması şeklindeydi. Açıklamaların İsrail'in uygulamalarını yansıtmadığını, İsrail'in uluslararası hukuka uygun bir şekilde kendini savunma hakkını kullanmakta olduğu söylendi.

Davanın önemi

Mahkemenin kesin kararını vermesi aylar alacak ama daha önceki davalarda da olduğu gibi "ihtiyati tedbir" kararının en fazla iki veya üç hafta içerisinde açıklanması

bekleniyor. Tedbir kararı, soykırımcı olduğu düşünülen ama kesinleşmeyen yöntemlerin derhal durdurulması anlamına gelecek ve mahkemenin kararları uluslararası hukuk açısından bağlayıcı.

Mahkeme kararlarının bağlayıcı olması günümüz koşullarında, İsrail'in bu karara uyacağı anlamına gelmiyor. Ya da ABD'nin İsrail'e silah desteğini keseceği anlamına da gelmiyor. Divan'ın alacağı kararların uygulanması, dünyanın en azından "büyük devletlerinin" kararın arkasında durmasına bağlı. Zaten ABD'nin önceki işgalleri, Rusya'nın Ukrayna işgali ve Azerbaycan'ın Karabağ'daki etnik temizliği; uluslararası hukuk ve "düzenin" ortadan kalkmış olduğunun kanıtıydı. Fakat yine de ilk kez Batı emperyalist bloğu içerisinde yer alan bir ülke hakkında tedbir kararı alınır ve uygulanmazsa, bu, bütün bir Batı "medeniyetinin" demokrasi ve hukuk anlatısını boşa düşürecek önemli bir gelişme olacak.

Uluslararası hukuk alanında deneyimli olan birçok yorumcunun ortak düşüncesi, Güney Afrika'nın elinin çok güçlü olduğu yönünde. Ancak Mahkeme heyeti de İsrail'e destek veren ülkelerin büyük basıncı altında. İsrail, Myanmar ya da Rusya (Uluslararası Ceza Mahkemesi, Putin hakkında yakalama kararı almıştı) gibi Batı bloğunun karşısında yer alan bir ülke değil. ABD açıkça Güney Afrika'yı eleştiriyor. Diğer ülkeler keskin açıklamalar yapmasa da İsrail'in yanında yer almaya devam ediyor çünkü mahkemeden çıkacak bir tedbir kararı İsrail'e silah ve para desteği sağlayan ülkeleri de sanık sandalyesine oturtacak.

Dava, Ukrayna savaşı ile Batı bloğundaki çatlağın yeniden açılmasına da neden

oldu. İspanya, İrlanda ve Belçika; İsrail'e açık destek veren ABD, Birleşik Krallık ve Almanya ile bu konuda çatışıyor. Örneğin Belçika Kalkınma Bakanı Caroline Gennez, Almanya'ya "Gerçekten ikinci kez tarihin yanlış tarafında durmak istiyor musunuz? Etnik temizlik gerçekleşirken beklemeye devam edecek miyiz? 'Bir daha asla' dediğinizde emin misiniz?" diye seslendi.

Güney Afrikalı Yahudi yazar Tony Karon, dava hakkındaki yazısına şu sözlerle başlamıştı: "İsrail'de bir hayalet dolaşiyor, Güney Afrika hayaleti". Karon, Mandela'nın 1997'de söylediği "Bizim özgürlüğümüz Filistinlilerin özgürlüğü sağlanmadan tamamlanmayacak" sözlerini hatırlatıyordu. Güney Afrika'daki apartheid (ırk ayrımcılığı) rejimine karşı siyah hareketinin verdiği mücadelenin kendisini her zaman İsrail'deki apartheid rejimine karşı mücadele veren Filistin direnişi ile özdeşleştirdiğini söylüyordu.

İsrail'in savunmasındaki kötülüğün sıradanlığı

İsrail'in savunması sırasında, suçlamaları absürt ve temelsiz bulduğunu söylemesi, Güney Afrika'yı soykırım kavramının içini boşaltmakla itham etmesi, saldırgan tarafın ve soykırım uygulama hedefi güdenin Hamas olduğunu söylemesi ve bu davanın Hamas'ın hukuki kolu olduğunu belirtmesi aslında köşeye sıkışmış olduğunun bir göstergesiydi.

Savaş muhabiri Chris Hedges'in deyimiyile, bu savunma İsrail'in tek bir sağlam argümanı olmadığını gösteriyor. Hedges, mahkemenin İsrail aleyhine karar vermesi durumunda; İsrail'in Yahudilerin her daim

mağdur olduğu tezinin, İsrail'in tüm Yahudileri koruduğu tezinin, Gazze'yi açık hava hapisanesine dönüştürme gerekçesinin ve İsrail'i eleştirmenin anti-semitizm olduğu iddiasının büyük zarara uğrayacağını vurguladı.

İsrail'in savunmasında Gazze'de yaşananları sıradanlaştırarak anlatması akıllara Hannah Arendt'in sözlerini getiriyor. Arendt, Nazilerin SS yetkilisi ve "Yahudi Sorununun Nihai Çözümü" programının hazırlayıcısı Adolf Eichmann'ın yakalandıktan sonra 1961'de Kudüs'teki yargılamasını izleyip "Kötülüğün Sıradanlığı: Eichmann Kudüs'te" kitabını yazmıştı. Mahkemeyi izlerken milyonların ölümünden sorumlu olan Eichmann'ın son derece sıradan bir şekilde savunma yapıyor olmasını ve sadece emirleri yerine getirdiğini söylemesini "kötülüğün sıradanlığı" sözleriyle açıklıyordu. Benzer şekilde İsrail temsilcilerinin yaptığı savunmada da İsrail saldırıları sonucu binlerce sivilin çektiği açlık, yaralanmalar, çaresizlik ve ölümler, Hamas'ın sivilleri kalkan olarak kullanmasına bağlandı. Hamas'ın Yahudiliği hedef aldığı, Gazze'ye insani yardımın girmesinin engellenmediği, saldırılan hastanelerin Hamas'ın komuta merkezleri olduğu ve hala Hamas'ın elinde esirler olduğu gerekçe olarak sunuldu. Kötülük son derece "sıradan" bir şekilde Lahey'de savunuldu.

Ancak bir kitle hareketi tedbir kararını uygulatabilir

Bu tarihi dava İsrail aleyhine sonuçlanırsa İsrail'in Batı bloğu içerisindeki meşruiyeti geri dönülmez bir biçimde tartışma konusu olacak. Artık İsrail'i eleştirmeyi antisemi-

tizm olarak itham etmek mümkün olmayacak.

Davayı Güney Afrika'nın açmış olması ve aşağıdan bir destek görmesi de son derece önemli. Lübnan, Ürdün, Suudi Arabistan gibi bir ülke açmış olsaydı muhtemelen tarafsız görülmeyecekti ve bu rejimlerin baskıcı karakteri nedeniyle dünya halklarında şimdiki heyecan ve destek de oluşmayacaktı.

Davaya şu ana kadar sahip çıkan az sayıda devlet var, ancak hemen her ülkede milyonlarca kişi davayı heyecanla karşılamış durumda. Üç aydır süren küresel sokak hareketi, davayı kendi mücadelelerinin de bir parçası olarak görüyor ve kazanırsa büyük bir moral zafer kazanılmış olacak. İsrail ve ABD karara uymasa dahi artık sokaklara inmek çok daha meşru olacak. Artık ateşkes talebi uluslararası hukuk desteği elde etmiş olacak.

Yahudi ve anarşist yazar Naomi Klein, bu dava ile BDS hareketinin yani 'boykot, yatırımların çekilmesi ve yaptırım uygulanması' hareketinin yeni bir ivmelenme kazanacağını söyledi. BDS Hareketi, Güney Afrika'ya karşı dünya çapında bir harekete dönüşen BDS kampanyasını örnek alıyor. Güney Afrika çok ciddi bir küresel meşruyet krizine girmişti kampanya sayesinde. Yatırımların çekilmesi sonucu önemli ekonomik zorluklar yaşamış, birçok uluslararası yarışmadan ve turnuvadan men edilmişti. Klein, eğer dava kazanılırsa şimdi İsrail için BDS talebinin önünün açılacağını söyledi.

Kanadalı Yahudi tarihçi Yakov Rabkin de kitaplarında ve son makalesinde Siyonizm'in Avrupalı, ırkçı ve yerleşimci bir emperyalist proje olduğunu anlatıyor. Avrupalı Yahudiler arasında gelişen ve Batılı emperyalist devletlerin desteğiyle fiiliyata geçen bir proje: Batının bölgesel çıkarlarıyla sürekli bir ilişki içerisinde. Ancak Ortadoğu devletleri açısından da önemli bir rolü var son birkaç on yıldır. Ortadoğu ülkelerinin egemen sınıfları "Kendi nüfuslarını kontrol etmek zorundalar ve İsrail, nüfusu kontrol etmek için teknoloji ve know-how'u sağlayan önemli bir tedarikçi" diyor Rabkin.

Filistin'e destek eylemlerinin büyümesi ve radikalleşmesi Mısır için de, İran için de, Suudi Arabistan için de ve Türkiye için de büyük bir risk. Bu ülkeler, sınıfsal gerilimin 2011 Ortadoğu Devrimleri ve 2013 Gezi isyanı ile patlayabildiğini gördüler. Tüm bu eylemler enternasyonalist bir hava estirdi bölgede. Birbirine dost veya düşman bütün rejimleri sarstı. Filistin'le dayanışma eylemlerinin büyümesi, kontrolden çıkarak her biri bir şekilde İsrail ile ekonomik ve siyasi ilişkilere sahip bu ülkelerdeki iktidarları tehdit edebilir.

İsrail'e yönelik soykırım kararı alınabilmesi ve onun uygulanması, özgür bir Filistin'de laik ve demokratik bir rejimin kurulması ancak İsrail'e destek veren ülkelerdeki savaş ve emperyalizm karşıtlarının mücadelesi ve Ortadoğu'daki kitle eylemlerinin baskıcı rejimleri devirmesi ile mümkün olabilir.

FİLİSTİN HALKIYLA KÜRESEL DAYANIŞMA GÜNÜNDE TÜM DÜNYA SOKAKLARDAYDI

İsrail'in Filistin halkına yönelik saldırılarının 100. gününde dünyanın dört bir yanında kitlesel gösteriler düzenlendi.

Londra: 500 bin kişinin katıldığı muazzam eylemde Gazze'de derhal ateşkes talep edildi.

Dublin: 100 bini aşkın kişi "Filistin halkı yalnız değildir" demek için bir araya geldi.

ABD: 400 bin kişinin katıldığı eylemde sloganlar eşliğinde Beyaz Saray'a yürüdü.

İsrail'i soykırımla suçlayan davasını Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı'na sunan Güney Afrika'nın Cape Town ve Johannesburg şehirlerinde de büyük protestolar düzenlendi.

2023 GEZEGENİN EN SICAK YILI

AHMET A.

2023, en sıcak yıl rekorunu büyük bir farkla kırdı. Bilim insanları, iklim hasarı derinleşirken yaşanabilir koşulları korumak için fosil yakıt kullanımının acilen azaltılması gerektiğini söylüyor.

2023 yılında gezegen, fosil yakıtların kitlesel olarak kullanımından önceki döneme kıyasla, 1.480C daha sıcaktı. AB'nin Copernicus İklim Değişikliği Servisi'ndeki (CCCS) bilim insanları, önümüzdeki 12 ay içinde 1.50C sınırının ilk kez geçilmesinin muhtemel olduğunu belirtiyor. CCCS verileri ayrıca, 2023'ün her gününün 1850-1900 sanayi öncesi kayıtlarına göre en az 10C daha sıcak olduğu ilk yıl olduğunu göstermiştir.

Sıcaklıklarla birlikte yükselen iklim felaketleri

Yüksek sıcaklıklar sıcak hava dalgalarına, sellere ve orman yangınlarına yol

açarak dünya genelinde yaşama ve geçim kaynaklarına zarar verdi. Analizler, Avrupa ve ABD'deki sıcak hava dalgaları gibi bazı aşırı hava koşullarının, kapitalizm kaynaklı küresel ısınma olmadan neredeyse imkânsız olacağını gösteriyor.

CCCS, 2023 yılında Kanada'da orman yangınlarından kaynaklanan küresel karbon emisyonlarının %30 oranında artmasına yol açan devasa yangınlar ve birçok bölgeyi etkileyen deniz ısı dalgalarına neden olan benzeri görülmemiş okyanus sıcaklıkları da dâhil olmak üzere bir dizi olaya dikkat çekti. Antarktika deniz buzu da rekor kırarak düşük seviyelere geriledi.

Bu yılın en ölümcül iklim felaketi Libya'nın sahil kenti Derna'da 11.300'den fazla kişinin ölümüne yol açan sel felaketi idi. Daniel Fırtınası tek bir günde şehre normalde Eylül ayı boyunca yağın yağmurun 200 katını yağdırdı. İklim değişikliği bu durumu 50 kat daha olası hale getirmiş görünüyor.

Orman yangınları, Kanada ve Avrupa'da rekor bir alanı kül etti. Ağustos'ta Hawaii'nin Maui adasında meydana gelen ve yakın ABD tarihinin en ölümcül orman yangınında yaklaşık 100 kişi hayatını kaybetti. Felaketleri ekonomik terimler-

le hesaplamayı tercih edenler için ABD, Ağustos ayına kadar 23 felaketle, yıllık milyar dolarlık felaket rekorunu kırdı.

Santiago Üniversitesi iklim profesörü Raul Cordero, bu yılki sıcakların etkilerinin Uruguay'da benzeri görülmemiş su stresi, Şili'de rekor kıran yangınlar, Amazon havzasında son 50 yılın en şiddetli kuraklığı, Ekvador'da hidroelektrik eksikliğinden kaynaklanan uzun süreli elektrik kesintileri ve Panama kanalı boyunca düşük su seviyeleri nedeniyle artan nakliye maliyetleri şeklinde Güney Amerika genelinde hissedildiğini söyledi.

Bilimin de şüpheye yer bırakmayacak şekilde kanıtlandığı gibi, fosil yakıtları ve ormanları yakmaya devam ettiğimiz sürece küresel sıcaklıklar artmaya devam edecek.

Böyle giderse, önümüzdeki yıllarda, 2023'ün sıcaklık "anomalisi" ve felaketleri, önce yeni norm haline gelecek ve daha sonra insanların hayatlarındaki daha serin, daha istikrarlı yıllardan biri olarak hatırlanacak. İklim bilimci James Hansen'in de uyardığı gibi, radikal ve hızlı bir değişim olmadığı sürece, felaketler iklim sisteminin kalıcı bir parçası olacak.

KAPİTALİZMİ REFORMLARLA ISLAH EDEBİLİR MİYİZ?

TUNA EMREN

Karl Marx kapitalizmin kendisini iyiden iyiye gösterdiği iki duruma dikkat çekiyordu. Bunların ilki, fabrikalar ve makineler gibi "üretim araçlarına" sahip olan ya da bunları kontrol edenler ve işçiler arasında gerçekleşiyor: Kapitalistler kârlarını büyütme için işçileri sömürür. Ve kendi aralarında yaşadıkları ikinci durum da tam bu noktada devreye giriyor: Rekabet onları yeni teknolojilere yatırım yapmaya ve rakiplerinden fazla kazanabilmek için işçilerin cebinden daha fazla almaya zorlar.

Kapitalizmin bu rekabetçi doğası piyasalarda patlamalar ve çöktürmeler döngüsü yaratmanın yanı sıra ihtiyaç fazlası üretime de yol açtı, çünkü rekabette avantaj yaratan "çözümlerden" biri de şirketlerin bir ya da birden fazla malı daha fazla sayıda üretip pazardan en büyük payı kapmaya çalışmalarıydı. Sonuç olarak işçiler bu sarmal içinde daha da yoksullaşıyor, yaşanan ekonomik krizler derinleştikçe ve her bir krizde kapitalistler o krizlerden beslenip servete el koyma girişimlerini devreye soktukça yükselen enflasyonun faturası da -tıpkı şu anda yaşamakta olduğumuz gibi- işçilere kesiliyor.

Krizler kapitalizmin doğal süreçleri, öyle ki krizsiz bir kapitalizm düşünmek mümkün değil.

Rosa Lüksemburg'un devrimci mirası

Küçük bir Polonyalı sosyalist grubun üyesi olan Berlin'e taşınıp 1918 Alman Devrimi sırasında sosyalizm mücadelesine öncülük etmiş olan Rosa Lüksemburg tarihsel gelişmenin ekonomik gelişme tarafından şekillendirildiğini gören Marx'ı takip ederek, zengin ve güçlü azınlıklar ile sömürülen işçiler ilişkisinin yıkıcılığına vurgu yapmış ve kapitalist bir toplumda devlet mekanizmasının da kapitalistler tarafından kontrol edileceğine dikkat çekmişti. Dahası, kapitalizmin kendisine içkin sorunları ve yıkıcı dinamiklerinin

Rosa Lüksemburg

reformlarla islah edilemeyeceğini de gördü. Kaldı ki reformların devreye alınabilmesi için bile işçilerin ve ezilenlerin sokakta kararlı bir kitlesel mücadele yürütmeleri, şirketler ve devletler üzerinde baskı oluşturmaları gerekecekti.

Savaş karşıtı faaliyetleri nedeniyle cezaevine giren Rosa Lüksemburg, silahlanmanın da kapitalizmin doğal bir sonucu olduğunu söylüyordu. Böyle bir sistemi daha istikrarlı ve insancıl hale getirebileceği öne sürülen reform önerilerine karşılık, kendi yarattığı krizleri sonlandırabilecek bir kapitalizm hayaline karşı "reform mu devrim mi?" tartışmasını sunmuş olmasının nedeni buydu.

Neticede kapitalizm o günden bu yana olgunlaştı ama iddia edildiği gibi kendi krizlerini aşabilecek bir istikrara kavuşamadı. Bilakis her şey daha da kötüye gitti, var olanlara yeni krizler eklendi. Şimdi de karşımızda bir halka yöneltilen soykırım girişimini durdurmak için sokaklara dökülmüş milyonlar ve onların karşısına İsrail'e destek vererek dikilmiş, hatta

bununla da yetinmeyip soykırma engel olmak isteyen ülkelere savaş açmaya cüret etmiş, elleri kanlı bir sistem var.

Kapitalizmin krizleri salt ekonomik krizler ve derinleşen bir eşitsizlik yaratmakla kalmıyor; savaşları, gıda ve sağlık krizlerini, toplumsal ve ekolojik krizleri de büyütüp içinden çıkılmaz hale getiriyor. İklim krizi gibi akıl almaz bir tükeniş sürecine sürüklenmemizin sebebi de yine sistemin bu irrasyonel doğası. Dolayısıyla kapitalizmi silahlar ve fosil yakıtlar üzerinde yükselen, kendi yarattığı krizler ve çatışmalardan beslenen, varlığını sürdürülebilmek adına ırkçılığı, kadın düşmanlığını, LGBTİ+ düşmanlığını, savaş çıgırtkanlığını kullanan bir sistem olarak özetleyebiliriz.

Kapitalizmin açgözlü, yıkıcı ve insanlık dışı dinamiklerinin izini sürerek kendi anlayışını ve dolaşısıyla bizim anlayışımızı da genişleten Lüksemburg bu baskı ve sömürü düzeninden kurtulabilmenin tek yolunun kapitalizmden kurtulmak olduğunu söylüyordu. Avrupa'da 1905 Rus devriminde

kitlelerin devrimci mücadelesine yakından tanıklık eden Lüksemburg kitlesel ayaklanmaları, grevleri, isyanları ilham verici şekillerde yorumladığı analizlerinde reformlara yöneltilen inancın kökeninde kapitalistlerle uzlaşabileceğine inanmanın yattığını söyledi, sosyalizmin reformlarla gerçekleşeceğini savunanlara karşı mücadele verdi.

Bugün açıkça ortada olduğu üzere, kapitalizm reforme edilemiyor, Lüksemburg'un sistemin bir ikilemeyle karşı karşıya olduğu yönündeki iddiası doğrulanıyor: "Ya sosyalizm ya barbarlık".

Değişimi talep eden kitlesel hareketlerin gücü

Kriz dönemlerinde sistemdeki çelişkiler kendini daha fazla gizleyemez hale geliyor. Son yıllarda bunu bilhassa pandemi krizinde ve iklim krizinde gördük, şimdi de Filistin halkına yöneltilmiş soykırım girişiminde çok net bir biçimde görüyoruz.

Lüksemburg'un kitlesel hareketlere tanıklık sürecinde fark ettiği şeylerden biri de, işçilerin

devrimci bilinci kendi eylemleri aracılığıyla oluşturduklarıydı. Kapitalizmin bize sosyalizmin "önkoşullarını verdiğini" savundu, ancak bunun bizim bilinçli müdahalemiz olmadan, işçi sınıfının siyasi mücadelesi olmadan gerçekleşmeyeceğini de ekledi.

Elbette bu, devrimcilerin reform mücadelesine katılmaması gerektiği anlamına gelmiyor. Bilakis, reformlar için mücadele etmek de sistemin önceliklerine meydan okumak anlamına geliyor çünkü kitlesel mücadelelerde yükseltile talepler egemen ideolojiyi sarsma gücündedir –ve devrimciler bu mücadeleler için gereken en iyi stratejilere sahip. Reformistler neyin başarılacağına dair beklentilerini sınırlama eğilimindeyken devrimciler taviz vermeyen bir mücadele ile baskı oluşturabileceklerini bilir ve sistemi sürdürmeyi destekleyen reformlar yerine tüm sisteme meydan okuyan reformlar için mücadele verirler. Tıpkı iklim mücadelesinde olduğu gibi, sistemin asli bileşenlerinden biri olan fosil yakıtlara son verme talebi yükseltilir –ki iklim krizini sonlandırmak adına atılabilecek tek makul adım da budur zaten.

Reformları gerçekten istiyor olmamızdan dolayı da mücadele ederiz. Örneğin, iklim krizini sonlandırmak, ırkçılığı ve göçmen düşmanlığını tarihe gömmek, yaşam koşullarımızı iyileştirmek istiyoruz. Haliyle devrimciler reform mücadelelerinin de ön saflarında yer alır.

Ancak sistem, talep ettiğimiz bu reformlarla sarsılma riskiyle karşı karşıya kalacağından hiçbir hayata geçirilemez ve bu gerçek karşısında, sokakta verilen mücadelenin (yine tıpkı iklim hareketinin mücadelesinde olduğu gibi) giderek radikalleşip büyümekten başka bir şans da yoktur.

'ÖRGÜTLÜ OLDUĞUMUZ SENDİKADA SÖZ HAKKI BULAMIYORUZ'

Geçen yıla damgasını vuran işçi mücadelelerinden biri de belediye şirket işçilerinin fiili grevleri ve direnişleriydi. Görünen o ki bu sene de mücadeleye devam edecekler.

İşçilerin neye karşı mücadele ettiklerini, taleplerini, işyerinde örgütlü sendika Genel-İş 1 No'lu Şube'nin önünde protesto eylemi yapan Çankaya Belediye işçilerinden birine sorduk.

Çankaya Belediyesi'nde neler oluyor? Hangi koşullarda çalışıyorsunuz?

Ankara'da Çankaya Belediyesi çalışanı olarak Çanpaş şirketine bağlı çalışmaktayım. Tabi Çankaya Belediyesi'nde üç taşeron şirket çalışanları ya da kadrolu işçiler olan çalışma arkadaşlarımız da var. Çanpaş, Belde AŞ ve İmar AŞ, bunlar taşeron şirketler. Hemen hemen aynı ücreti almaktayız. Bu yıl ortalama 24 bin TL taban ücreti düzeyindeydi. Biz işçiler olarak hayatımızın çoğunu çalışma alanlarında geçirmekteyiz ve her mevsimin ayrı bir çalışma zorluğu var. Kış ve yaz aylarında soğuk-sıcak demeden Çankaya'nın sokaklarını temiz tutmak için çalışıyoruz. Çankaya Belediyesi'nde kolay iş yoktur ve aldığımız bu temel ücretleri mevcut enflasyonda çok düşük buluyoruz. Çankaya'da bir evin kirası en düşük 15 bin TL'yi bulmuşken bize verilen 24 bin lirayla nasıl yaşamamızı bekliyorlar?

Sadece belediye yönetimini değil yetkili sendikayı da eleştiriyorsunuz

Örgütlü olduğumuz sendikada söz hakkı bulamıyoruz. Toplu iş sözleşmelerimiz yoksulluk sınırının altında, yani açlık sınırını temel alınarak belirlenmektedir. Biz işçiler şube önünde yaptığımız eylemde 'açlığa mahkûm olmayacağız' derken bunu kastetmiştik.

Maalesef Türkiye'de bir ekonomik kriz var ve biz çalışanlar hayatlarımızdan çok fazla ödün verdik. Bizlerden aidat alarak geçinen sendikamız, bizleri açlığa itip kendileri sefaclarını sürüyorlar. Ben çok merak ediyorum şube başkanının maaş bordrosunu.

Sendikamız şu anda adeta diktatör rejimi içindedir. İşçi temsilcilerimizi, biz işçiler değil de şube başkanı seçiyor. Toplu iş sözleşmesi taslağı hazırlanırken hiçbir işçinin beklentileri sorulmuyor. Sendika şubesi işçiden uzak ve imzaladığı sözleşmeler işçinin aleyhinedir. Geçtiğimiz aylarda DİSK Genel-İş, vergide adalet eylemi yapmıştı. Madem böyle bir çalışmanız var, o zaman yaptığınız toplu iş sözleşmelerini brütten değil netten düzenleyin.

Peki, genel olarak belediye şirket işçilerinin talepleri nelerdir?

Şirket işçileri olarak en temel sorunumuz

norm kadrodur. Kadro meselesi iktidarın yılan hikâyesine döndü. Cami imamlarına kadro verilirken belediye çalışanlarına kadro inatla verilmemektedir. Güvenceli çalışmak istiyoruz, özlük haklarımızın gelişmesini istiyoruz. Kamuda bir ok alan 2024 yılı içerisinde kadro bekliyor. Biz emekçi arkadaşlarımızla birçok şehirde birleşip kadro için eylemler gerçekleştirdik, bu neticeyle devlete sesimizi duyurmaya çalışıyoruz. Sosyalist işçilerin sesimize bir ses olması, yanımızda omuz omuza durabilmesi biz kamu çalışanları için çok değerlidir.

Çankaya Belediyesi Emekçileri sendika önünde eylemde

MÜCADELENİN İÇİNDEN
Volkan Akyıldırım

GAZZE'DEKİ KATLIAM KARŞISINDA SENDİKALARIN SESSİZLİĞİ

İsrail'in Filistin halkına karşı başlattığı soykırım girişimi, tüm dünyada ve özellikle Batı'da büyük kitle hareketlerine protestolar ediliyor.

İsrail'in savaşına destek veren hükümetler ve şirketler, bazı sendikaların aktivistleriyle birlikte, özellikle silah sevkiyatını durdurmak ve genel olarak savaş makinasını boykota odaklanıyor.

En büyük protestoların gerçekleştiği yer ise İngiltere.

Ülkedeki sağcı hükümet de muhalefetteki İşçi Partisi de Netanyahu'nun işgal kabinesini destekliyor ve ateşkes çağrılarını kökten karşı çıkıyorlar. İngiltere vatandaşları ise göçmenlerle birlikte sokaklarda eylem yapıyor. Son eyleme, yani 13 Ocak günü Londra'da yapılan protesto gösterilerine 500 bin kişi katıldı. Gösteride dikkat çekici olan bir şey de çok sayıda sendikaların flamalarıyla birlikte orada olmasıydı.

İngiltere'de ve ABD'de işçilerin içinde olduğu büyük sosyal hareketlerin mücadelesi, hükümetleri köşeye sıkıştırıyor.

Peki, Türkiye'deki sendikalar ne yapıyor? Hemen hemen hiçbir şey.

Elbette İngiltere'dekinden farklı siyasi koşullardayız: Türkiye devleti İsrail'e karşı Filistin direniş güçlerini destekleyen bir pozisyonda duruyor.

Buna karşılık Türkiye kapitalizminin irili ufaklı şirketle-

ri, İsrail savaş makinasıyla, başta hammadde ve enerji olmak üzere ihracatını sürdürüyor. Üstelik bu sevkiyat, Gazze'ye kanlı saldırıların olduğu Kasım 2023'te rekorlar kırdı.

İktidar her ne kadar İsrail'e çatsa da verili ekonomik politikası gereği her türden ihracatı destekliyor. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan açık açık bunun normal olduğunu savunabilmişti.

Türkiye'de sendikalar, tam da bu noktadan Gazze'ye destek verebilir. Örgütlü oldukları işyerlerinde İsrail'e boykotu örgütleyebilir. Genel miting ve kitle gösterileriyle bir bütün olarak kapitalistlerin ikiye bölünmüşlüğüne meydan okuyabilir.

Gazze halkıyla dayanışmak, gözümüzün önünde gerçekleşen bu soykırımı durdurmak için işyerlerimizde, işkollarımızda Filistin halkı için harekete geçelim. Sendikaları küresel mücadelenin içinde yer almaya zorlayalım.

KİM BU 'CANAVAR'?

TUNA EMREN

Japon yönetmen Hirokazu Kore-eda'nın Cannes Film Festivali'nden En İyi Senaryo ve Kuir Palmiye ödülleriyle ayrılan son filmi 'Monster' (Canavar) "gerçeğin" öznelliğine derinlemesine bir hümanizmle yaklaşıp kendimize ve birbirimize söylediğimiz yalanlara, duyulma-anlaşılma-kabul görme gibi evrensel arzularımıza ve hayatın bu psikolojik kaostan doğan (ya da öyle olduğu sanılan) soğuk gerçekliğine dair çok katmanlı fakat bir o kadar da duru bir anlatı.

Bekar bir anne olan Saori Mugino (Sakura Ando) ve tek çocuğu Minato'nun (Soya Kurokawa) yaşamından kesitlerle başlayan film sürprizlerle dolu: "Kim bu canavar?" sorusuna aradığımız yanıtın çok daha fazlasına kapı aralayacak şekilde ve son derece ustalıkla bir biçimde büyütülüp geliştiriliyor.

Çocuk kendisinden hiç beklenmeyecek hal ve tavırlarla hem annesini hem izleyicileri hayrete düşürürken canavarın, Minato'nun öğretmeni Michitoshi Hori (Eita Nagayama) olabileceğine dair bir algı oluşuyor önce, ve film bir anda çocuğunu korumaya çalışan bir annenin dramı haline ahyor. Lakin tam da gizemi çözmeye çok yaklaştığımızı sanıyorken başka tuhafıklara şahit olmaya, hatta bir anda farklı bir karakterin gözlerinden izlemeye başlıyoruz o son birkaç günü. Bir anlatı bir diğeriyle hiç mi hiç uyuşmazken bu kez Minato'nun arkadaşı Yori de (Hinata Hiragi) dahil oluyor soruşturmamıza.

Anlatılanların hangisinin gerçek olduğuna nasıl karar verebilirsiniz? Sanıyorum yönetmen Hirokazu Kore-eda da böyle düşünmemizi istiyordu. İç dünyamız ve eylemlerimizin gerçekliği, ancak diğerlerinin deneyimlerini de anlama çabası gösterdiğimizde çözülebilecek bir gizem olabilir mi?

Yönetmen olayları çocuğun anlatısıyla uyuşmayan öğretmenin ya da Yori'nin bakış açısından yeniden göstermek için geri sardığında, çözmeye yaklaştığımızı sandığımız gizem daha da büyüyor büyümeye ama bu sefer de bir önceki hikayede şahit olduğumuz bir gülümseme ya da belli belirsiz bir irkilme gibi küçük detaylar çok derin anlamlar kazanmaya başlıyor. Ve anlıyoruz ki bu öznel deneyimler birbirleriyle tartışmaktan ziyade birbirlerini tamamlayan yapboz parçaları gibiler. Parçalar yerine oturmaya başladığındaysa, kendilerine özel dünyalarında yaşayan iki yakın arkadaş (Minato ve Yori) neler olup bittiğine dair, kalp kırıklıklarıyla dolu, yürek burkan bambaşka gerçeklerle yüzleştiriyor bizi Kore-eda.

Şehirde bir bina yanıyor, bir çocuk (aslında iki) açıklamadığımız deneyimler yaşıyor, bir diğer çocuk çantasında mutfak çakmağıyla dolaşiyor, bir okul müdürü uzaydan gelmiş kayıtsız ve donuk bir yaratılmış gibi davranıyor, söylentiler ve tartışmalar her bir yeni perspektifte yeniden bağlamsallaştırılıyor ve içimizi güzelliğiyle dolduran muhteşem bir film çıkıyor ortaya.

Çocuk oyuncularla çalışmak ve onlardan baştan sona kusursuz bir oyunculuk çıkarmakta usta olan yönetmen öznel gerçekliğe gösterdiği bu özenle aslında önce ailenin ama daha genel bir çerçevede toplumun gölgesinde yaşamaya zorlanmış iki çocuğun o kendilerine özel dünyasını anlatırken ona olağanüstü müziğiyle eşlik eden pek sevdiğimiz besteci Ryuichi Sakamoto'yu da anmadan geçmek olmaz. Filmin Cannes prömiyerinden iki ay önce kaybettiğimiz ünlü bestecinin tüm bu olan bitenler arasında kulağımıza çalınan müziği aslında en başından beri fısıldıyor gibiydi gerçeği: "Çok güzel, fakat bir o kadar da hüznü bir hikaye bu."

NE KADAR DA BENZERMİŞİZ BİRBİRİMİZE: ERMENİSTAN'DAN DOST ANLATILARI

ESRA AKBALIK

Antropolog Emine Onaran İncirlioğlu'nun, "Ne Kadar da Benzermişiz Birbirimize: Ermenistan'dan Dost Anlatıları" başlıklı kitabı 2024 yılının ilk ayında okurlarıyla buluştu. KekeMe Yayınları tarafından yayımlanan kitap, İncirlioğlu'nun Hrant Dink Vakfı'nın "Sınırları Aşıyoruz" bursu ile Şubat-Mayıs 2015 tarihleri arasında, Erivan'da geçirdiği dört ayın bir ürünü niteliğinde. Bir antropoloğun aslında olası bir araştırmasının ön çalışma notları olarak başlayan ve zaman içinde de başlı başına bir yarı etnografik anlatıya dönüşen bir kitap Ne Kadar da Benzermişiz Birbirimize. Gündelik yaşamın içinde, çok çeşitli bir yelpazede Türkçe, İngilizce ve Ermenice gerçekleştirilen görüşmelerin ve katılımcı gözlemin, "yer"de olmanın gerçekliğiyle biriken bu anlatıların kimin için yazıldığı, okurunun kim olacağı sorusu da bir anlamda kitabın dilini belirleyen kritik bir soru olarak belirmiş. İncirlioğlu bu kararı şu şekilde anlatıyor:

"Bir sosyal bilimci, sosyokültürel antropolog ve kültürel çeşitlilikle ilgili bir insan olduğum halde ben bile o kadar az şey biliyordum ki Türkiye-Ermenistan ilişkilerine odaklanarak eski kendime yazmak farz oldu. Kimin, hangi Türkçe okurun okuyacağına gelince, kaçınılmaz olarak antropoloji süzgecinden geçirilmiş olmakla birlikte, 'herkes' tarafından okunabilecek, 'akademik' olmayan bir dilde yazıyorum." (s.16)

Üç bölümden oluşan kitabın birinci bölümü, toplam beş alt bölümden oluşuyor ve bu yolculuğun fikir olarak nasıl geliştiğini, sürecin nasıl gerçekleştiğini anlatarak başlıyor. Erivan'a varıştan İstanbul'a dönüş yolculuğuna kadar geçen dört aylık deneyimi, ev hayatı, dil dersleri, kurum ziyaretleri, gündelik hayat yoğunluğu ile dolu bol gözlem, anı ve veri ile aktarıyor.

Kitabın ikinci bölümü, bu dört ayda gerçekleştirilen toplam on sekiz derinlemesine görüşmenin yer aldığı "anlatılar" bölümü. Ermenice öğretmeninden ev sahibesi Aida ile kurulan aile sofrasına, hem programlı tanışmaların hem de tesadüfi karşılaşmaların özneliyle yapılan bu görüşmeler gündelik hayattan soykırımın yüzüncü yılına, Türkiye'deki uzak akrabalarından iki ülkenin ilişkilerine uzanan çok geniş bir alana yayılıyor.

2015 yılında gerçekleşen bu yolculuğun, alınan notların, bir araştırmanın başlangıç çalışması niteliğinden başlı başına bir kitaba evrilmesi, pandemi ve ekonomik krizi de kapsayan dokuz yıllık bir sürece ulaşı-

yor. Kitabın sonuç yerine geçen son bölümü, hem ortak bir anlatı oluşturabilmenin imkânları ve unutmak ile hatırlamanın nedenleri üzerine düşünmeye davet ediyor hem de bu dokuz yılda gelişen olayların (100. yıl sonrası, Karabağ Savaşı ve Ermenistan-Türkiye ilişkilerindeki diplomatik ilişkiler) Ermenistan'da nasıl algılandığını öğrenmeye yönelik bir merakı dile getiriyor.

6 Ocak'ta Ankara'da gerçekleşen söyleşi ve imza gününde de dile getirildiği gibi, okundukça çoğalacak olan bu kitap, Hrant Dink'in katledilişinin 17.yılı yaklaşırken benzerlikler ve farklılıkları idrak ederek, barışın gerçekleşmesi için tohum olması umudunu taşıyor. Hrant Dink'in 2008'de yayımlanan İki Yakın Halk İki Uzak Komşu kitabına atıfla, İncirlioğlu, bu umudu şu şekilde aktarıyor:

"Ben de bu kitabı yazarak (...) Dink'in öldürülmesinden sonra kurulan ve Hrant Dink'in kucaklayıcı üslubunu yaşatmayı, diyalog, barış ve empati kültürünü geliştirmeyi görev edinmiş olan Hrant Dink Vakfı'ndan aldığım bursun karşılığını ödüyorum. Her ne kadar Vakfı'nın böyle bir talebi, beklentisi olmasa da ve imzaladığım sözleşmede böyle bir yükümlülük altına girmediysem de elinizdeki kitabı yazmamın belki de en önemli nedeni bu burs nedeniyle hissettiğim sorumluluk duygusudur. Bu iki yakın halkın ne kadar yakın olduğunu göstermekte ve iki uzak komşuyu yaklaştırmakta katkım, çorbada tuzum bulunsun istedim."

İSTANBUL'DA DAYANIŞMA KONSERİ: SESLER GAZZE İÇİN YÜKSETİLDİ

Filistin'e Özgürlük Platformu; İstanbul, İzmir ve Ankara'da düzenlediği insan zinciri etkinliklerinin ardından 14 Ocak Pazar günü Kadıköy Sahne'de, yüzlerce kişinin katıldığı coşkulu bir Filistin'e Özgürlük Konseri düzenledi.

20 müzisyenin 12 canlı performans gerçekleştirdiği konser gecesinde; Mercan Dede, Filistinli grup Le Trio Joubran ve ünlü Leve Palestina şarkısının yazarı ve Kofia grubunun kurucusu George Totari'nin gönderdiği yazılı ve video mesajlar dinleyicilerle paylaşıldı.

Müzik performansları arasında, sanatçılar ve aralarında BDS Türkiye'nin de bulunduğu aktivistler konuşmalar yaptılar. Filistin'e Özgürlük Platformu kurucularından Fatma Akdokur konuşmasında platformu kurulma amacını anlattı.

Yine platform kurucularından Hacer Ansal ise bir sonraki büyük etkinlik olan Vicdan Mahkemesi'ni duyurdu ve herkesi destek olmaya davet etti. Filistin'e Özgürlük Platformu'nun bir başka kurucusu Özdeş Özbay da iklim adaleti perspektifinden Filistin için özgürlük istedi.

Geceye mesaj gönderen Filistin Devleti Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi Dr. Faed Mustafa, Gazze'deki güncel durumu özetleyerek Filistin'e destek veren herkese teşekkür etti. Filistin Dostluk Derneği'nden Rajeh Nassar da bir mesaj göndererek dayanışmayı büyütme ve İsrail'i boykota çağırdı.

Sahneye çıkan BDS Türkiye aktivistleri de boykot çağrısı yaparak

özellikle tüm sanatçıların İsrail'de büyük enerji yatırımları olan Zorlu Holding' ait Zorlu PSM'yi kültürel boykota davet etti.

Gece boyunca "Filistin'e Özgürlük, İsrail'e boykot", "Nehirden denize özgür Filistin", "ırkçılığa geçit yok" "Öz-öz-öz özgürlük, Filistin'e özgürlük" sloganları atıldı.

filistineozgurluk.org

ANKARA'DA İNSAN ZİNCİRİ KURULDU: GAZZE'DE ATEŞKES, FİLİSTİN'E ÖZGÜRLÜK!

Filistin'e Özgürlük Platformu İstanbul'dan ardından Ankara'da sokağa çıktı. Eylemciler, Gazze'de katledilen çocukların isimlerinin yazılı olduğu pankartlar açtı ve İsrail terörüne karşı ses çıkardı.

Ulus Meydanı'nda yapılan eylem Gazze'de yaşanan soykırım hakkında kısa bir sunuşla başladı.

Beyaz bez pankart üzerine çocuklar duygu ve düşüncelerini yazıp çizdi.

Ardından 7 Aralık günü Gazze'de İsrail kardeşleri ve onların çocuklarıyla birlikte İsrail bombardımanıyla katledilen Filistinli şair Rifat el-Arır'ın şiiri okunduk sık şu sloganlar atıldı: "İntifada kazanacak", "Katil ABD, katil İsrail", "Netanyahu hesap ver, bugün kaç çocuk öldürdün", "Dur de dur de soykırma dur de", "Dur de dur de ırkçılığa dur de", "Milyonlar aç işgal altında, yaşasın küresel intifada" ve "İsrail'e boykot, Filistin'e özgürlük."

Yahudi halkına düşmanlığa ve antisemitizme karşı çıkan, İsrail ve ABD ile tüm ilişkileri kesme çağrısı yapan dövizler ile Filistin bayrakları açıldı.

Filistin'e Özgürlük Platformu adına açıklamayı Selin Tuksal, Neslihan Akbulut ve Can Irmak Özınanır okudu.

İZMİR'DE FİLİSTİN HALKIYLA DAYANIŞMA

Filistin'e Özgürlük Platformu, İzmir'de sokağa çıktı. Aynı anda dünyanın birçok yerinde Gazze halkıyla dayanışma eylemleri vardı.

İsrail'in Batı devletleri destekli katliamın protestonun başında Gazze'de katledilen şair Rifat el-Arır'ın ölen yazdığı şiir okundu.

Filistin'e Özgürlük Platformu adına Hacer Yeşilçay ve Sıdıka Çetin konuştu.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Sosyalist İşçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler:

AŞAĞIDAN SOSYALİZM

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

REFORM DEĞİL DEVRİM

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

KADINLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olmaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

INTERNASYONALİZM

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

IRKÇILIĞA DURDE!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. İrkçılık tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİQ+LARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► LGBTİQ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin en önünde yer alırlar.

SAVAŞA HAYIR!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

HALKLARIN EŞİT KOŞULLARDA KARDEŞLİĞİ

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İKLİM KRİZİ KAPİTALİZMİN ÜRÜNÜDÜR

► Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer, kömür, petrol, gaz gibi tehlikeli ve kirlili enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

STALİNİZM SOL DEĞİLDİR

► SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolayısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

DEVİRİMCİ PARTİ

► Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

HRANT'SIZ 17 YIL!

CİNAYETE GİDEN YOL

IRMAK YAVLAL

Hrant Dink, devletin on yıllardır üstünü örtmeye çalıştığı Ermeni Soykırımı gerçeğini ve gayri Türk düşmanlığını belgelerle ve sözlü anlatımlarla topluma aktaran gözü pek bir gazeteci olarak tanındı. Gazeteci kimliğinin yanı sıra Dink "iyi bir solcu ve iyi de bir Ermeni" idi. Dolayısıyla hem "sığ" hem de derin devletin hedefi haline gelen Hrant Dink, sık sık "Türklüğü tahkir," "halkı kin ve düşmanlığa tahrik" gibi suçlardan yargılandı. Bu davalardan ilki Hrant Dink'in 2002'de Urfa'da bir konferansta "Ben Türk değil Türkiyeliyim ve Ermeniyim" demesi üzerine açıldı. Dink, Türk Ceza Kanunu'nun meşhur 301. maddesine istinaden "Türklüğü aşağılamak" suçuyla üç yıl yargılansa da bu davadan beraat etti.

Hakkında açılan davalardan bir diğeri ise 6 Şubat 2004 tarihinde, kurucusu ve Genel Yayın Yönetmeni olduğu AGOS gazetesinde kendi imzasıyla yayınlanan "Sabiha Hatun'un sırrı" başlıklı haberde, Atatürk'ün manevi kızı Sabiha Gökçen'in aslında yetimhaneden alınmış bir Ermeni kızı olduğunu akrabalarının aktarımlarına dayanarak ortaya çıkarılması üzerine başlayan saldırıların ardından gelmişti. Haberin 21 Şubat günü Hürriyet gazetesi tarafından "Sabiha Gökçen mi Hatun Sebilciyan mı" başlığıyla manşete taşınmasının akabinde 22 Şubat'ta Genelkurmay Başkanlığı Genel Sekreterliği, "ulusal birlik ve beraberliğimizin en güçlü olması gereken bu dönemde," başta basın olmak üzere tüm kesimleri duyarlı olmaya davet etti. Açıklamadan iki gün sonra İstanbul Valiliği'ne davet edilen Dink, Vali Yardımcısı Erol Güngör ve kendilerini Güngör'ün yakınları olarak tanıtan kişilerce yine Güngör'ün ifadesine göre "tehdit edilmedi, toplumsal infial için uyarıldı."

13 Şubat 2004 tarihli başka bir yazısında ki "Türk'ten boşalacak zehirli kanın yerini dolduracak temiz kan, Ermeni'nin, Ermenistan ile kuracağı asil damarında mevcuttur" ifadeleri bağlamından kopararak Hrant Dink'e "Türklüğü neşren tahkir ve tezyif etmek" suçlamasıyla bir kez daha dava açıldı. Dink, atanan bilirkişinin olumsuz raporuna rağmen Şişli 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 7 Ekim 2005'te altı

Hrant Dink

ay hapis cezasına mahkûm edildi. Yargıtay 9. Ceza Dairesi kararı onayladı ve ceza kesinleşti. Hrant Dink'in davanın sonucu hakkındaki açıklamaları nedeniyle "yargıyı etkilemeye çalışmak" suçlamasıyla yeni bir dava daha açıldı.

Ergenekon'un rolü hala karanlık

Bu süreçte daha sonra Ergenekon Terör Örgütü davasında da yargılanan Avukat Kemal Kerinçsiz ve (2021 yılında Doğu Perinçek'in danışmanı olarak Vatan Partisi'ne üye olan) dönemin Ülkü Ocakları Başkanı Levent Temiz tarafından defalarca hedef gösterilen Hrant Dink, yine Ergenekon sanıklarından Veli Küçük tarafından da telefonla aranarak tehdit edilmişti. Dink, tehditler ve hedef göstermeler sürerken, 19 Ocak 2007'de, o gün 17 yaşında olan Oğün Samast tarafından AGOS'un önünde arkasından sıkılan üç kurşunla vuruldu ve olay yerinde hayatını kaybetti. Dink'in 23 Ocak 2007'deki cenaze törenine yüz binlerce insan "Hepimiz Hrant'ız, Hepimiz Ermeniyiz" sloganıyla katıldı.

Trabzon Jandarma Komutanlığı İstihbarat Şubesi, Trabzon Emniyet Müdürü Ramazan Akyürek, İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah, istihbaratçı Erhan Tuncel ve Yasin Hayal gibi gedikli tetikçilerin bir araya gelmesini sağlayan ortak payda olan Ermeni düşmanlığı, soykırım inkârcılığı ve milliyetçilik, cinayetin ardından başlayan yargı sürecinde de etkisini gösterdi. Valilik-

lerin resmi görevliler hakkında soruşturma izni vermemesi, Dink ailesi ve avukatlarının taleplerinin dikkate alınmaması, zamanın ruhuna göre değişen iddianameler ve cinayetin arkasındaki örgütlenmenin ortaya çıkarılmaması gibi bir dizi gelişme, 17 yıldır gerçeklerin ortaya çıkmasını engelliyor. Nitekim başlangıçta Ergenekon sanıklarıyla olan bağlantılara odaklanılan dava sürecinde bu durum yıllar içerisinde yerini Fethullahçı emniyet ve jandarma görevlilerinin ihmallerini ön plana çıkaran iddianamelere bıraktı.

Tetikçiye tahliye!

18 yaşından küçük olduğu için yargılaması İstanbul 2. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan Oğün Samast'a önce tasarlayarak kasten öldürme suçundan ağırlaştırılmış müebbet cezası verilse de bu süre yaşının küçük olması gerekçesiyle 21 yıl 6 aya düşürüldü. Yasak silah taşımaktan aldığı 1 yıl 4 ay hapis cezasının birleştirilmesiyle birlikte toplamda 22 yıl 10 ay hapis cezasına çarptırılan Samast, 15 Kasım 2023'te tahliye edildi ve kamu vicdanı bir kez daha yaralandı. Tahliyenin ardından açıklama yapan bakanlık, "Yasin Hayal ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ve 14 yıl 22 ay 75 gün hapis cezasına hükümlü olup, koşullu salıverilme tarihi 25.07.2047'dir. Yine aynı suçtan diğer hükümlü Erhan Tuncel ise toplam 96 yıl hapis cezasına hükümlü olup, koşullu salıverilme tarihi 26/07/2040'tır." ifadele-

riyle Hayal ve Tuncel'in bir süre daha cezaevinde kalacağını bildirdi. Öte yandan bugüne dek cinayette ihmali ya da sorumluluğu bulunan kamu görevlilerinin bir kısmı beraat ettirildi veya verilen "cezalarla" bu kişiler adeta ödüllendirildi. Hrant Dink cinayeti ve dava süreci bir utanç vesikası olarak tarihe geçse de Hrant'ın Arkadaşları hala "biz bitti demeden, bu dava bitmez" demeye devam ediyor.

301

2002 yılından Nisan 2008'e kadar, "Türklüğü, Cumhuriyeti veya Devletin Kurum veya organlarını aşağılama" suçunu ele alan 301. maddeden toplam 1481 dava açıldı, 6745 kişi yargılandı, 745 kişi mahkûm oldu. Kovuşturmaya uğrayanlar arasında Orhan Pamuk, Hrant Dink, Ragıp Zarakolu, Eren Keskin ve Aydın Engin gibi isimler bulunuyordu.